

familia

NR. 3 - 2003

BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENTET

INNHOOLD

Ny giv for barnevernet	3
Skjevt mediefokus	4
Nye målsettinger for barnevernet	5
Et barnevern nærmere brukerne	6
Får hele familien på banen	7
Kjærkomne kvalitetskrav	8
Utadvendt lavterskeltilbud	9
Nyttige nettverk	10
Maksimalpris i barnehagen	10
Eidskog kommune – en ener	12
Felles løft for barn i Norge	13
Vil forandre verden	14
På rett vei med ungdomskontrakt	14
Samisk samhold	15
Start hjemme!	16
Vellykket veiledning	17
Rettferdig fordeling	18
Kvinner og makt	18
Likestilling med vikeplikt	19
Forbrukerrådet –en slagkraftig 50-åring	20
Nye EU-regler om markedsføring	21
Barnevern i tillitskrise	22

familia

Utgiver: Barne- og familiedepartementet

Opplag: 21 000

Ansvarlig redaktør: Ragnhild Samuelsenberg

Redaktør: Karin Trandheim Røn

Redaksjonssekretær: Torstein Rudi

E-post: familia@bfd.dep.no

Forsidefoto: Scanpix

Grafisk produksjon: GAN Grafisk AS • www.gan.no

Familia er produsert på miljøvennlig papir

Barne- og familiedepartementet

Informasjonssekretariatet

Postboks 8036 Dep., 0030 Oslo

Telefon: 22 24 24 07

Telefaks: 22 24 24 18

Nr. 3 - 2003. Redaksjonen avsluttet 24.11.03

Internett: www.bfd.dep.no

(Illustrasjonsfoto)

Ny giv for barnevernet

- 1. januar overtar staten fylkeskommunenes ansvar for barnevernet og familievernnet. Det omfatter etablering og drift av barneverninstitusjoner, rekruttering og formidling av fosterhjem og andre familiebaserte tiltak i barnevernet, samt ansvar for familievernkontorene.
- Statens barnevern og familievern (SBF) organiseres i fem regioner. I hver region blir det lokale fagteam til støtte for kommunalt barnevern.
- Ved siste årsskifte fikk nær 21 000 barn hjelp i eget hjem og nærmiljø, mens 5225 barn var under omsorg i fosterhjem eller institusjon. I nær 80 prosent av sakene blir barn værende i sin familie hele eller det meste av tiden, og får hjelp der.
- De fleste brukere er fornøyd med barnevernet og mener de får respekt, omsorg og hjelp, viser en ny undersøkelse. – Dette står i sterk kontrast til de sakene som får oppslag i media, og det bildet som mange dermed får av barnevernet generelt, fastslår barne- og familieminister Laila Dåvøy.
- Fylkesbarnevernet i Aust-Agder har som prinsipp å få familien inn på alle nivåer ved akutt plasseringer i institusjon. Målet er å skape dialog for å få best mulige løsninger.
- Barneverninstitusjoner må heretter imøtekomme bestemte kvalitetskrav og en egen godkjenningsordning for at barn under barnevernets tiltak skal kunne plasseres der. – Reformen er helt nødvendig, sier ansatte ved Bodø Ungdomshjem.
- Familievernnet er et lavterskeltilbud i lokalmiljøet. – Vi ser fram til alt som kan styrke dette viktige arbeidet, sier Edel Rønning ved Kirkens familievernkontor på Holmlia i Oslo. Reformen skal sikre et mer enhetlig tilbud innen familievernnet.
- 2003 har vært et dårlig år for norsk barnevern. I alle fall i offentlighetens øyne. Og da har året heller ikke vært godt for barnevernet selv, skriver sjefredaktør Hilde Haugsgjerd i Dagsavisen i sin kronikk.

Side 4-9 og 22-23 (kronikk).

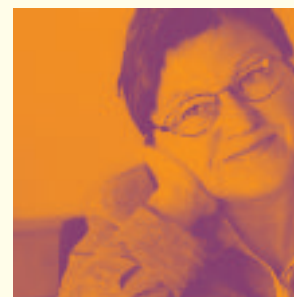
Skjevt mediefokus på barnevernet: – Hva heter hovedstaden i Katmandu?

«Infotainment» – det er når underholdningsaspektet blir førende for omtalen av en omsorgssak, og mediene fristes til følgende fokus: «Hva heter hovedstaden i Katmandu?», sier barne- og familieminister Laila Dāvøy.

– Ved siste årsskifte fikk nær 21 000 barn hjelp i eget hjem og nærmiljø, mens 5225 barn var under omsorg i fosterhjem eller institusjon. I nær 80 prosent av sakene blir altså barn værende i sin biologiske familie hele eller det meste av tiden, og får hjelp der. Hvorfor overskygger mediebildet fullstendig det arbeidet som barnevernet i virkeligheten gjør? Sjelden hører og ser vi noe om de tusenvis av barn som barnevernet hjelper til enhver tid, sier Dāvøy.

Tekst: Ragnhild Samuelsen

Foto: Anne Elisabeth Næss

– Mediene formidler enkeltsaker. I tilfeller med stor konflikt blir medietrykket spesielt hardt. Særlig ved omsorgsovertakelser kan det være grunnlag for sterk konflikt. Problemet er at media sjelden fokuserer på barn som lider overlast. Bak mange av oppslagene står ofte en kilde som både er voksen og part i saken. Mitt spørsmål er om journalistene utøver god nok kildekritikk? Vi har også fått en ny trend i mediene, der underholdningsaspektet er framtrædende. Kan man klare å få fram noe kuriøst, absurd eller lattervekkende har man fått en såkalt god sak, som lett kan vekke følelser i befolkningen. Mediene må etter mitt syn være seg sitt ansvar bevisst i mye større grad enn i dag. Blant annet bør det være et tankekors at mange av dem barnevernet har overtatt omsorgen for, påpeker at barnevernet skulle ha grepet inn mye *tidligere*, sier Laila Dāvøy.

Bedre kommunikasjon, større åpenhet

Samtidig er statsråden opptatt av at barnevernet må bli bedre til å kommunisere, og til å håndtere mediernes interesse for sakene det har ansvar for. – Barnevernet må ha tillit i befolkningen for å gjøre et godt arbeid. Barnevernets omdømme i media er en alvorlig utfordring. Knapt noe tema i samfunnsdebatten er viktigere. Barna er det viktigste vi har. Når barnevernet møter understimulerte og vanskjøttede barn, *skal* de gripe inn. Men vi må få større åpenhet i barnevernet. Vi må vise fram at vi har et godt og profesjonelt vern for barna, understreker barne- og familieministeren.

Hvorfor virker barnevernet uforberedt på mediehenndelser?

– Når barnevernet møter journalistenes spørsmål med «ingen kommentar», tror jeg dette er et uttrykk for at de trenger mer kunnskap om hvordan media jobber, og om hvordan de skal møte mediene. I barnevernsmeldingen ga jeg signaler om et åpnere barnevern. Det er klart at barnevernet trenger en kommunikasjonsstrategi. Det blir avgjørende for å skape nødvendig tillit, og fordi mediene påvirker det videre hendelsesforløpet i mange saker. Vi må også huske at barnevernet har streng taushetsplikt. Noen ganger kan det sikkert være fristende å be om å bli løst fra taushetsplikten. Men husk at barnevernet også har plikt til å vurdere etiske aspekter i enhver sak. Ikke alle har tenkt gjennom hvilke konsekvenser det kan få i ettertid når privatlivet blir brettet ut i media.

Mange fornøyde brukere

Barnevernet er avhengig av dialog med foreldrene. Det har en dobbeltrolle – som hjelper og kontrollør. Hvordan takler barnevernet dette?

– En helt ny undersøkelse* blant foresatte som har vært i kontakt med barnevernet viser at over 93 prosent mener de har fått hjelp fra barnevernet. I tillegg sier 90 prosent at de blir møtt med respekt, og 86 prosent opplever at saksbehandler viser omsorg for dem. Det er også viktig å få frem at i over halvparten av alle sakene tok de foresatte selv initiativet til kontakt med barnevernet. Resultatene etter en slik undersøkelse blant brukerne står i sterk kontrast til de sakene som blir omtalt i mediene, og til det bildet som dermed tegnes av barnevernet i sin alminnelighet, påpeker Dāvøy.

* Kilde: Barnevernets utviklingssenter på Vestlandet

Nye målsettinger for barnevernet

Barne- og familieminister Laila Dāvøy har blinket ut fire overordnede mål for reformen i barnevernet og familievernet når staten overtar ansvar og oppgaver fra fylkeskommunene ved årsskiftet.

Tekst: Torstein Rudi

- Barnevernet skal tidligere inn i sakene, med økt kompetanse om forebyggende tiltak i nærmiljøet. Flest mulig skal få hjelp i eget hjem og nærmiljø.
- Større åpenhet om barnevernets arbeid, om grunnlag for avgjørelser og tiltak som iversettes. Barnevernet skal ha ledere som tar ansvar for informasjon og mediehandling.
- Sterkere politisk bevissthet om barnevernet i kommunene. Det bør være minst én årlig debatt i kommunestyret om status i barnevernet og situasjonen for barna i kommunen.
- Bedre samarbeid mellom barnevern og andre etater, på tvers av de ulike tjenestene.

– Vi må holde fast på det grunnleggende; barnevernet skal hjelpe barn! Det overordnede målet er at flest mulig tiltak skal lykkes mens barna bor hjemme i sine egne familier. Gjennom reformen frigjør vi administrative ressurser og styrker det faglige og operative arbeidet. Det skal gjøre oss i stand til en betydelig styrking av støtten til kommunalt barnevern, ikke minst gjennom de 27 fagteamene som blir etablert over hele landet. Særlig vil dette komme de små kommunene til gode, som tilbys økt kompetanse og støtte i behandlingen av de mest konfliktfylte sakene. Et fleksibelt barnevern med god kompetanse i samarbeid, hjelpetiltak og forebyggende innsats vil også lettere beholde tillit og legitimitet når det blir helt nødvendig med tvangstiltak og omsorgsovertakelser.

Manglende kvalitet og rettssikkerhet i barneverninstitusjoner har vært et hett tema i media...?

- Ja, og dessverre med god grunn i enkelte tilfeller. Det er bakgrunnen for at det nå innføres spesifikke kvalitetskrav og en egen godkjenningsordning for institusjoner som skal brukes i barnevernet, påpeker Laila Dāvøy.

Kvalitetskravene innebærer at institusjonene må ha en skriftlig plan for sin virksomhet. Planen skal vise hvordan institusjonen imøtekommer kravene i kvalitetsforskriften og annet lov- og regelverk, blant annet når det gjelder fysisk utforming, utstyr, lokalisering, bemanning og ansattes kompetanse.

Godkjenning gis på grunnlag av kvalitetskravene. Selvstendige enheter innenfor en virksomhet må godkjennes hver for seg. Også omlegging, utvidelse, flytting eller etablering av nye enheter krever ny godkjenning.

- Etter en overgangsperiode på inntil et halvt år skal det ikke lenger være plassert noe barn i institusjoner som ikke imøtekommer kravene til godkjenning. Og det blir en tett kontroll med at institusjonene driver i samsvar med de kriteriene som lå til grunn da de ble godkjent, understreker Laila Dāvøy.

(Illustrasjonsfoto: Scanpix)

Et barnevern nærmere brukerne

Barnevernreformen medfører en betydelig økt støtte til det kommunale barnevernet. Statens barnevern og familievern (SBF) blir organisert i fem regioner, og i hver region blir det etablert fagteam. Hovedoppgaven for de 27 fagteamene er å være inntaksmyndighet til alle statlige barneverntiltak. I tillegg skal de yte bistand og gi økt kompetanse til det kommunale barnevernet.

Tekst: Ingrid Pelin-Berg

Grafisk ill.: Ásgeir Jónsson

Hvert fagteam vil ha ansvar for et bestemt geografisk område – opptaksområde – innenfor en region. Fagteamene er en del av den statlige regionale barnevernmyndigheten, men med kontorplassering i eget opptaksområde. Fagteamene skal også utvikle alternative løsninger i enkeltsaker, i samarbeid med kommunene, og ta initiativ til faglig utvikling. Hver kommune og bydel skal ha en fast kontakt i sitt fagteam.

Fagteamene vil være inntaksmyndighet til alle statlige barneverntiltak innenfor rammer gitt av regiondirektøren.

Fagteamenes mest sentrale oppgaver ellers vil være å:

- være regionens direkte kontakt med kommunene og håndtere søknader fra dem
- gi generell bistand til kommunene
- gi særskilt hjelp og støtte i kompliserte saker til mindre kommuner
- ha jevnlig besøk i, og konferanser med, alle kommuner og bydeler

En viktig tilsynsoppgave vil være å påse at det enkelte barn får det tilbudet det skal ha, og at kvaliteten opprettholdes over tid.

Tverrfaglig bemanning

Fagteamene skal ha en bemanning som sammen dekker barnevernfaglig, psykologisk og pedagogisk kompetanse. Minst fem skal være fagstillinger, og hvert team skal også ha en merkantilt ansatt. Teamene vil gi betydelig økt fleksibilitet i barneverntjenesten.

De 27 fagteamene blir plassert i:

Region Nord: Alta, Tromsø, Sortland og Bodø

Region Midt: Steinkjer, Molde, Ålesund og to i Trondheim

Region Vest: Førde, Haugesund, to team i Bergen og to i Stavanger

Region Sør: Kristiansand, Arendal, Skien, Tønsberg, Drammen, Kongsberg

Region Øst: Gjøvik, Hamar, Sandvika, Lillestrøm, Ski, Sarpsborg

Sæbønes blir direktør i SBF

Ann-Marit Sæbønes blir direktør i det nye Statens Barnevern og familievern (SBF). Sæbønes skal dermed lede den sentrale enheten i det nye barnevernet og samarbeide nært med de fem regiondirektørene.

Sæbønes er utdannet fysioterapeut og senere cand.sosiol. ved Universitetet i Oslo. Hun kommer fra stillingene som nestleder i Finanskomiteen og gruppeleder for Ap i Oslo bystyre. Hun var ordfører i Oslo i perioden 1992-95. Sæbønes har blant annet vært helse- og sosialombud i Oslo kommune, og daglig leder av Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon.

Får hele familien på banen

Når krisen inntreffer, har Fylkesbarnevernet i Aust-Agder den biologiske familien i fokus.

Tekst og foto: Ingvill Mydland

– For oss er det viktig at familien deltar når barnet eller ungdommen blir akuttinnlagt. Foreldrene skal være med på alle nivå i prosessen, understreker konstituert fylkesbarnevernsjef Ebbe Krohn-Holm i Fylkesbarnevernet i Aust-Agder.

Barneverntjenesten har ansvar for å gripe inn dersom hjelpetiltakene ikke er tilstrekkelige til å ivareta barnets behov. Da kan det være nødvendig å plassere barnet utenfor hjemmet i en kortere eller lengre periode. Dette kan skje med eller uten foreldrenes samtykke. Dersom et barn skal plasseres utenfor hjemmet uten foreldrenes samtykke, må det treffes vedtak om dette i fylkesnemnda etter forslag fra kommunen.

Fylkesbarnevernet i Aust-Agder har som prinsipp å få den biologiske familien inn på alle nivåer ved akutt institusjonsplassering. Det gjelder både kartlegging av ressurser rundt et barn, foruten de rent juridiske føringene i Barneloven, som fastslår at barnet har krav på å ha foreldrene tilstede.

– Det er viktig at barnet erfarer at foreldrene har evne til å løse problemer og ikke bare sender ungdommene fra seg. Vi ønsker å bidra til at foreldrene utvikler og erfarer nye måter å håndtere vanskelige og kritiske situasjoner på. Akutte tiltak skal være kortvarige, og målet er at barna skal hurtigst mulig hjem. Utdfordringen er å komme i dialog, slik at barna, barneverntjenesten og foreldrene kan finne andre og bedre løsninger enn opphold i en institusjon, forteller Ebbe Krohn Holm.

Løsningskompetanse

For å få til dette, tas det initiativ ovenfor foreldrene allerede dagen etter en akutt institusjonsinnleggelse. Da skal både barn og foreldre, samt representanter fra det aktuelle tiltaket, kommunen og fagteamet sette seg sammen. Det arbeides fram en kortsiktig løsning og avklaring på hva som skal skje de nærmeste dagene.

– Målet er å skape dialog med familien. Foreldrene har kjennskap til barnets vaner og spesielle behov. Dessuten vil vi bevisstgjøre dem det ansvaret de har som foreldre. Det arbeides for at alle våre ulike institusjoner skal ha familiesamlinger. Foreldrene har gitt gode tilbakemeldinger på disse samlingene.

– Akuttinnleggelser er svært alvorlige inngrep i en familie. Noen ganger trenger foreldrene kun et «pusterom». Vi kan

– Målet er å styrke foreldrene og hjelpe dem til å bli bedre problemløser og ta ansvar for barna sine, sier konstituert fylkesbarnevernsjef Ebbe Krohn Holm i Aust-Agder fylkeskommune.

tilby oppfølging hjemme, og har en form for akuttgaranti, med forsikring om at barnet kan komme tilbake på institusjonen ved behov, understreker han.

Familieterapi

Arbeidet med familier i forbindelse med institusjonsplassering foregår på tre nivåer, avhengig av hva slags tiltak som iverksettes. Det første nivået er samtalegrupper med sosialt samvær for foreldrene en gang i måneden. Det andre nivået er kurs eller skolering, der målet er å gi de voksne økt kompetanse i foreldrerollen. Familieterapi er det tredje nivået. En egen familieterapeut ansatt i Aust-Agder fylkeskommune har ansvar for oppfølging og rådgivning.

–Vi jobber med tanke på at foreldrene skal gjøre endringer i sin situasjon. Målet er at de skal mestre krisene uten institusjonsinnleggelse, poengterer Ebbe Krohn Holm.

Foreldrene stiller opp

Akuttinstitusjonen Aust-Agder Ungdomssenter har syv plasser for ungdom, hvorav to er akutt plasser. Leder Marita Lien opplyser at pårørende er flinke til å stille opp på akuttmøtet dagen etter en innleggelse.

– Tilbakemeldingene er positive. Barna har mye kontakt med pårørende via telefon og besøk. Både barn og voksne setter pris på kontakten og åpenheten, understreker Lien.

Kjærkomne kvalitetskrav

De hilser reformen velkommen, og forventer en kvalitetsheving på barnevernet ute i kommunene. Men ledertrioen ved Bodø Ungdomshjem er ikke sikker på at statlig overtakelse var helt nødvendig.

Tekst og foto: Hanne Løkås Veigård

Når staten fra årsskiftet overtar fylkeskommunenes ansvar for barneverninstitusjoner, blir det samtidig innført nye kvalitetskrav og en godkjenningsordning. Godkjenningsordningen skal sikre at barn og ungdom som er plassert i barneverninstitusjon får forsvarlig omsorg og behandling.

Langtidsinstitusjonen Bodø Ungdomshjem ligger sentralt i Bodø. De har plass til seks ungdommer, og har i tillegg ulike oppfølgingsordninger for ungdom som bor hos foreldrene eller i såkalte ungdomsfamilier.

Ingen omveltning

– Man skal passe seg for å framstille reformen som en hel omveltning av barnevernet. Vi kan skjønne at det er behov for et nytt og positivt fokus på barnevernet, etter flere tøffe runder i media den siste tiden. Men det er ikke slik at alt var veldig dårlig før årsskiftet, og blir veldig mye bedre etterpå, understreker styrer Wenche Lund, assisterende styrer Olaf Jensen og avdelingsleder Lisa Eiring ved Bodø Ungdomshjem.

– Det er helt nødvendig å få bedre oversikt over, og kontroll med, standarden på barneverntjenestene. Det gjelder både faglig og materiell kvalitet. Ser man på tall fra de ulike fylkeskommunene, finner vi store forskjeller, blant annet på bruk av gjesteplasser. Det må være et mål at tjenestene har samme kvalitet, uansett hvor i landet man bor.

Mer kontroll

Innen 1. juli 2004 skal samtlige barneverninstitusjoner, private så vel som offentlige, være kontrollert og godkjent etter den nye forskriften om kvalitetskrav og godkjenning. Det stilles krav til både faglig og materiell standard, og alle institusjoner må heretter legge fram en skriftlig virksomhetsplan. Gjennomgangen starter umiddelbart etter nyttår.

De ansatte ved Bodø Ungdomshjem ser ingen ulemper med at de nå blir gjenstand for strengere krav og mer kontroll. De frykter heller ikke at de nye kvalitetskravene skal føre til stor avskalling av private og offentlige barneverninstitusjoner som ikke holder mål.

– Men det er bra for alle at det blir et større press for holde en høy standard, påpeker de.

Ledertrioen på Bodø Ungdomshjem, f.v. styrer Wenche Lund, avdelingsleder Lisa Eiring og assisterende styrer Olaf Jensen, hilser den nye godkjenningsordningen velkommen.

Langveisfra

For egen del ser de fram til faglig samarbeid på tvers av fylkesgrensene. De håper også reformen vil innebære systematisk evaluering og mer forskning, slik det har vært bebudet.

– Endring og omstilling innebærer alltid en viss usikkerhet. Vi vet at det kommer nye tekniske og merkantile løsninger. Det blir også en overgang fra å ha barneverndirektøren rett nedi gata her, til å ha ham i Alta. Men det er jo spennende også, sier de.

Lisa Eiring skyter inn at man ikke bare må vurdere endringene ut fra de ansattes situasjon.

– Vel så viktig er det å se på hvordan dette slår ut for brukerne. Å flytte på institusjon er et dramatisk inngrep i livet, både for ungdommen og familien. Kommer man på institusjon langt hjemmefra, er overgangen enda større, mener hun.

Bodø Ungdomshjem, som pr. i dag rekrutterer beboere fra Nordlands 45 kommuner, kan etter nyttår få beboere fra hele landsdelen, det vil si nærmere 90 kommuner.

Forventninger

Lund, Eiring og Jensen håper reformen, med opprettelse av regionale fagteam, skal føre til at flere familier får tilstrekkelig hjelp lokalt, slik at det ikke blir nødvendig for ungdommene å flytte på institusjon.

– En god løsning på hjemstedet er jo det aller beste. Vi har inntrykk av at barnevernet i kommunene har høye forventninger til oppfølgingen når staten overtar fylkeskommunens ansvar, understreker Eiring.

Kirkens Familievernkontor Holmlia: Utadvendt lavterskeltilbud i lokalsamfunnet

Fra årsskiftet blir familievernet underlagt statlig ansvar. Det innebærer blant annet at alle familievernkontorene, enten de er offentlige eller i kirkelig regi, vil få de samme kravene til resultat, utvikling og forskning. I dag kan det være betydelige forskjeller utover i landet.

Tekst og foto: Anne Hjort-Larsen

– Vi er opptatt av at familievernet skal være et lavterskeltilbud i lokalmiljøet, der alle kan komme med små eller store problemer. Dette er et viktig tilbud, og vi ser fram til tiltak som kan styrke arbeidet, sier Edel Rønning, familieterapeut og stedfortredende leder ved Kirkens familievernkontor på Holmlia i Oslo.

Med reformen tenkes det et tettere samarbeid mellom familievernet og barnevernet. Noen steder vil familievernet samlokaliseres med den nye enheten «Statens Fagteam», som vil være faglige kompetansesentra for det statlige barnevernet. Men grad og type samarbeid mellom de to tjenestene vil variere ut fra regionale forskjeller og tradisjoner.

– Vi er to svært adskilte og ulike etater, og ønsker ikke å bli «oppslukt» av barnevernet, sier Rønning og signaliserer en avventende, men optimistisk holdning.

Minoritetsprosjekt

Holmliakontoret har åtte ansatte, derav seks familieterapeuter. I Søndre Nordstrand bor folk fra mer enn 120 nasjoner. Omlag en tredjedel har ikke-norsk bakgrunn, og samme andel er under 18 år. Bydel Nordstrand, som fra 2004 utvides med Bekkelaget, Ekeberg og Lambertseter har tradisjonell norsk profil. Til sammen 74.000 innbyggere vil sogne til kontoret. Dette byr på spennende mangfold og særegne utfordringer.

– Vi har lovpålagte oppgaver, som familierådgivning, terapi, og mekling for blant annet å bidra til barneavtaler ved separasjon og skilsmisse. Vi ønsker å være utadrettet og drive forebyggende virksomhet, understreker Edel Rønning, og forteller om kontorets minoritetsprosjekt. – Stort sett vet vi at skilsmissebarn klarer seg ganske bra, men noen barn i familier av ikke-norsk opprinnelse synes å komme dårligere ut.

Minoritetsprosjektet innebærer at de prøver å bruke ressursene annerledes enn før, slik at meklingen blir mer verdifull for de tverrkulturelle familiene. Det orienteres om hva som kan

– Reformen gjør at tilbudet blir mer likt over hele landet, samtidig som familievernkontorene blir sett i et helhetsperspektiv. Det er bra, sier Edel Rønning, stedfortredende leder ved Kirkens familievernkontor på Holmlia.

skje med familierelasjoner etter mekling. Spørsmål rundt foreldrerollen her og i hjemlandet tas opp, og en søker å belyse farsrollen og hvordan storfamilien kan være til støtte og hjelp for barn og voksne ved samlivsbrudd. Prosjektet innebærer også metode- og fagutvikling.

Ved Holmlia Familievernkontor ønsker de at reformen skal medføre en styrkning av forskning innen familie- og foreldreveiledning. – Kontakt med etablerte forskningsmiljøer tilfører mer kunnskap om hva som nytter og hva som ikke er særlig vellykket, påpeker Rønning.

Kontoret har jevnlig tilbud om samlivskurs. Det finnes grupper for barn som sliter etter foreldrenes skilsmisse, og fra tid til annen lages det grupper for «den forlatte» etter samlivsbrudd. Et tiltak man har forventninger til, er det nye tilbudet om endagskurs for foreldre. – Vi bistår med råd som kan hjelpe når spørsmål og problemer tårner seg opp, sier familieterapeut Edel Rønning.

Statsbudsjettet 2004:**Maksimalpris i barnehagen**

Regjeringen satser mer enn noen gang på barnehager. Neste år legges det opp til drift av nye barnehageplasser til 12 000 barn, og fra 1. mai 2004 innføres en maksimalpris på foreldrebetaling på 2 750 kroner. Regjeringen følger med dette opp barnehageforliket som ble inngått på Stortinget 11. juni i år.

Tekst: Eva Karin Dahle

De statlige bevilgningene til barnehager økes med om lag 2,8 milliarder kroner i forhold til saldert budsjett for 2003. Den samlede offentlige finansieringen vil være på 80 prosent fra 1. mai 2004. Dette forutsetter at kommunene samlet sett opprettholder sin finansiering på dagens nivå.

Flere og billigere barnehageplasser

Det legges inn ressurser til drift av nye barnehageplasser til 12 000 barn. Ordningen med investeringstilskudd til nye barnehageplasser videreføres for å stimulere til økt utbygging.

1. mai 2004 innføres en maksimalpris på foreldrebetalingen på 2 750 kroner (2 500 kroner pris- og kostnadsjustert). Det åpnes for noe fleksibilitet dersom barnehagen er truet av nedleggelse eller kvaliteten rammes. I desember sendes forslag til forskrift om foreldrebetaling på høring, som blant annet vil gi nærmere regler om fleksibel maksimalpris. Fra 1. august 2005 planlegges det å innføre trinn to med en maksimalpris på 1 500 kroner i 2002-kroner. Dette vil være avhengig av om målet om tilnærmet full behovsdekning nås i 2005. Det skal også foretas en evaluering av erfaringene med maksimalpris.

Økonomisk likeverdig behandling

Også i 2004 vil private barnehager motta mer i statstilskudd

Nyttige nettverk

– Vi har hatt stor nytte av å delta i kommunenettverket. For barnehagesektoren i Vardø har dette vore eit løft, og no er vi godt i gang med tiltak som skal betre tilbodet ytterlegare, seier oppvekst- og kultursjef i Vardø kommune, Jan Lauridsen. Vardø er ein av dei 150 kommunane som har vore med i effektiviseringsnettverka.

Tekst og foto: John Roald Pettersen

Sidan hausten 2002 har Vardø kommune vore knytt saman med Berlevåg, Båtsfjord, Nesseby og Vadsø i eit nettverk. Desse kommunane har valt å sette fokus på barnehage- og pleie- og omsorgssektoren, og har mellom anna gjennomført ei omfattande brukarundersøking på barnehage. I Vardø kommune har dette resultert i konkrete målsettingar for tiltak som skal betre tilbodet.

– Vi skal mellom anna utrede alternativ med avdelingslause barnehagar, vi har etablert eit internt nettverk mellom barnehagane, vi har vedtatt ein plan for utvikling av kompetanse, og har konkretisert fleire tiltak for betring av det fysiske miljøet i barne-

Kommunenettverka for fornying og effektivisering har vore nyttige også for barnehagesektoren.

enn offentlige barnehager. Hensikten med dette er å kompensere private barnehager for lav kommunal finansiering og bidra til økonomisk likeverdig behandling. Det settes av om lag 485 millioner kroner til en skjønnspott som skal forvaltes av fylkesmennene, for å utjevne kostnadsforskjeller mellom kommunene. I desember sendes forslag til forskrift om økonomisk likeverdig behandling på høring.

Bedre ordninger for barn med særlige behov

Tildelingskriteriene for tilskuddet til tiltak for barn med funksjonshemming i barnehage endres i 2004. Tilskuddet vil bli tildelt etter antall barn mellom ett og fem år i kommunen. I dag utmåles tilskuddet som en prosentandel av det ordinære driftstilskuddet og påvirkes derfor av kommunens barnehagedekning. Omleggingen vil skje over to år. For 2004 tildeles halvparten av midlene etter dagens kriterier, mens resten tildeles ut fra antall barn. De nye tildelingskriteriene vil være i større samsvar med behovet i den enkelte kommune.

Dagens tilskudd til tospråklig assistanse i barnehage avvikles 1. august 2004, og en ny tilskuddsordning opprettes. Det nye tilskuddet skal tildeles kommunene ut fra antall minoritetsspråklige barn mellom ett og fem år som går i barnehage. Endringene gir en mer målrettet ordning, og kommunene vil få stor fleksibilitet i å nytte midlene ut fra lokale behov og ressurser.

Tilskudd til samiske barnehetilbud styrkes med to millioner kroner i 2004. Målet med tilskuddet er å tilrettelegge for at samiske barn skal få utvikle sitt språk og sin kulturbakgrunn i barnehagen. Tilskuddet forvaltes av Sametinget. Det har vært en stor økning i antall søknader de siste årene, og tilskuddet til samiske barnehager har ikke økt i takt med økningene i driftstilskuddet til barnehager.

For mer informasjon om barnehagereformen, følg med på www.bfd.dep.no

hagane. Kommunennettverket har vore viktig på fleire måtar. Mellom anna har folk lært å kjenne kvarandre på tvers av kommunegrensene, og har etablert eit kontaktnett der ein kan utveksle tips og idear. Brukarundersøkinga som gav så gode resultat for Vardø, har gitt dei som arbeider i sektoren eit løft, fortel oppvekst- og kultursjef Jan Lauridsen.

Arbeidet med effektiviseringsnettverka, eller «Kommunenettverk for fornying og effektivisering», starta i 2001. Prosjektet var initiert av dåverande regjering, som eit ledd i satsinga på fornying av offentlig sektor. Prosjektet varer til utgangen av 2003, og er eit samarbeid mellom Kommunenes Sentralforbund og Kommunal- og regionaldepartementet.

Om lag 150 kommunar har teke del i prosjektet som er organisert i 25 regionale nettverk landet over. I første fase har kommunane kartlagt og diskutert mellom anna produktivitet, kvalitet og brukarane sitt syn på tenestene. Det er utvikla felles verkty for kartlegging av kvalitet innan kommunale tenester, mellom anna brukarundersøkingar.

Inge Johansen har vore prosjekttreileiar for kommunennettverket i Aust-Finnmark. Han fortel at barnehagesektoren generelt kom godt ut av brukarundersøkinga som vart gjennomført i fjor.

– Brukarane er godt nøgd med tenestetilbodet, men også her finst potensiale for betring. Dette gjeld områda brukarmed-

verking, tilgjenge og informasjon. Det som skil seg ut er dei fysiske tilhøva. Både når det gjeld lokale, inneklimate og uteleikeplass er det ein del å gjere i desse kommunane, seier Johansen. Dei fem kommunane vil no vidareføre arbeidet i eit nettverk der også Fylkesmannen er representert, og Johansen har fått fleire tilbakemeldingar på at nettverket er nyttig.

Effektiviseringsnettverka skal:

- Utarbeide analysar som kan presenterast for administrativ leiing og folkevalde organ og danne grunnlag for diskusjonar om mål og prioriteringar
- Gjennom analysar av ressursbruk, produksjonsresultat og kvalitet for den einskilde kommune, og ved samanlikningar med andre kommunar, synleggjere område der ein kan forbetre seg og formidle andre sine erfaringar i høve til desse forbettringsområda
- Bidra til at deltakarkommunane identifiserer og set i verk forbetringstiltak
- Gjennom formidling av erfaring, bidra til læring i den einskilde kommune
- Setje kommunane i stand til å samanlikne seg med seg sjølv over tid

Eleverådsleder Elisabeth Nygårdsæter (t.h.) og nestleder Gustav Grasberg Woie har tatt plass i det kuleste rommet i Ungdommens hus – diskoteket.

Eidskog kommune – en ener

Eidskog kommune kan skilte med så gode ordninger for innbyggerne at statssekretær og prisutdeler ved Årets barne- og ungdomskommune, Hans Olav Syversen, fikk lyst til å flytte til Hedmark.

Tekst og foto: Vigdis Askjem Dahl

– Utmerkelsen er en gledelig overraskelse. Det arbeidet som Eidskog kommune har drevet med i mange år verdsettes og synliggjøres, sier rådmann Mette Vestli Skjong. Hun forteller at kommunen arbeider under parolen «Vi tør å handle annerledes». De har tatt steget fullt ut og garanterer innbyggerne velstandsfunnetts goder, som for eksempel tomt i regulert byggefelt i løpet av dagen, barnehageplass innen en uke og legetime på dagen. Rådmannen forteller at da det for vel et år siden var underskudd på barnehageplasser i kommunen, var det bred politisk enighet om at tilbudet måtte bedres. – I Rimi-butikken var det ledig et lokale. I løpet av tre uker hadde vi en 18-plassers barnehage klar til bruk, sier hun.

Ungdommens hus

Et annet viktig tiltak er Ungdommens hus. Det sto ferdig i 2000 og hadde en prislapp på 5,7 millioner kroner. – Ungdommene har lagt premissene for huset, fra aktiviteter til fargevalg, forteller leder Bjørg Dyblie.

Eleverådrepresentantene Gustav Grasberg Woie og Elisabeth Nygårdsæter er svært fornøyde. Har de mulighet, stikker de innom etter skoletid. – Jeg treffer venner. Ser på fjernsyn, spiller biljard eller bare slapper av, forteller Gustav. Elisabeth Nygårdsæter konstaterer at ungdomsmiljøet på Eidskog er bra. Inkludering er rådmannens filosofi rundt bruken av Ungdommens hus. – Det ligger i ungdommens natur å teste ut voksnes verden. Vi må våge å være tolerante, sier Skjong. De eldste ungdommene i Eidskog kommune

velger ofte utelivet i nærmeste by, Kongsvinger. Disse ønsket politikerne å få trygt hjem på lørdagskveldene, men nattbusstilbudet var elendig. Kommunen etablerte derfor et samarbeid med busselskapet, og garanterte å dekke opp for eventuelle økonomiske underskudd på ruten.

Vil tilbake

Eidskog kommune står til tjeneste for innbyggere fra de ser dagens lys. Helsestasjonen skal være et lavterskeltilbud, og barnehagene har to førskolelærere ansatt på hver avdeling. Alle femåringer får tilbud om gratis musikalsk barnehage, og i barneskolen deles det ut gratis melk og frukt til elevene. På ungdomsskolen er det lunsj til elevene – uten at det koster dem en krone. – Prislappen er 300.000 kroner i året, men ordningen er verdt hver krone, mener Skjong. – I tillegg får vi leksehjelp med lærer tilstede etter skoleslutt, sier Elisabeth, et tiltak hun setter stor pris på.

Neste høst må elevene krysse kommunegrensen for å gå på videregående skoler. Elisabeth satser på å flytte til Stange i Hedmark for å gå på musikk-, dans- og dramalinjen, mens Gustav vil pendle til idrettslinjen i Kongsvinger. Ungdommene er imidlertid ikke i tvil om de vil komme tilbake etter endt utdanning. – Har Eidskog kommune de samme ordningene som i dag – da kommer vi garantert tilbake, sier de.

Kåringen av årets barne- og ungdomskommune er et ledd i oppfølging av Stortingsmelding nr. 39 (2001-2002) Oppvekst- og levekår for barn og ungdom i Norge. Prisen ble delt ut for første gang i år.

Fakta om Eidskog kommune:

- Ligger sør i Hedmark fylke
- Cirka 6 400 innbyggere
- Organisasjonsstrukturen er flat:
- 18 enheter rapporterer til rådmannen
- Enhetsleder har ansvar for økonomi, personalforvaltning og faglige resultater

Hilde Ovenberg fra Oslo mener det er viktig at barn og unge engasjerer seg. Hun ønsket større åpenhet for barn som har opplevd at mor og far har gått fra hverandre.

Felles løft for barn i Norge

I høst arrangerte Forum for Barnekonvensjonen regjeringshøring om hvordan Barnekonvensjonen følges opp i Norge. Statsråder og statssekretærer fra ulike departement gjorde rede for regjeringens innsats for å rette opp diskriminering og urettferdigheter for barn og unge.

Tekst og foto: Vigdis Askjem Dahl

Barne- og familieminister Laila Dāvøy pekte blant annet på at barns rettigheter har fått en forsterket status i Norge. Statsråden har stor tro på at man ved hjelp av dialog og åpenhet vil få til endringer.

– Konvensjonen om barnets rettigheter er et særdeles viktig redskap for at vi i fellesskap skal klare å fjerne rester av diskriminering og urettferdighet. Det bør satses sterkere på familien, nærmiljøet og på mennesker med etnisk bakgrunn, mener Dāvøy.

Det nytter

Høringens yngste deltager, Hilde Ovenberg (16) var første spørter og satte fokus på samlivsbrudd. Hun ba om at dette blir et tema i grunnskolen, slik at barn som har opplevd samlivsbrudd kan ha en plattform hvor de deler og diskuterer sine erfaringer.

Ovenberg mener at det er svært viktig å delta i et slikt forum, som på sikt vil føre til resultater. – Særlig er det viktig at vi som er unge engasjerer oss. Det er jo vi som vet best hvordan barn og unge har det i hverdagen. Når vi synliggjør våre behov vil det gi ringvirkninger: Når andre ser at det nytter, vil flere engasjere seg!

I april 2003 leverte Norge sin 3. rapport til FN's Barnekomité. Regjeringshøringen er en oppfølging av FN-rapporten.

- Forum for Barnekonvensjon (FFB) ble startet opp i 1994, og er et nettverk for organisasjoner, institusjoner og enkeltpersoner.
- FFB er opptatt av hvordan barns rettigheter ivaretas i Norge.
- Før høringen mottok arbeidsgruppa i FFB over 100 spørsmål.

Aetat har overtatt Kvinnebasen

1. juli overtok Aetat driften av Kvinnebasen.

Basen inneholder navn på kvinner som stiller seg til disposisjon for lederstillinger og styreverv.

Etter at Kvinnebasen ble en del av Aetat har basen vært lett tilgjengelig fra nettstedet aetat.no. Nettstedet har over 400 000 treff daglig og brukes aktivt av arbeidsgivere i forbindelse med rekruttering. Forbedret funksjonalitet bidrar til at kandidatene selv kan gå inn å redigere eller oppdatere informasjon i egen kompetanseprofil. I august 2003 inneholdt basen nesten 2500 navn.

Kvinnebasen er lenket fra arbeidsgiversiden på aetat.no og har også sin egen nettside; www.kvinnebasen.no

Vil forandre verden

Nesten 2500 norske ungdommer mener det er mulig å forandre verden. De er changemakere, og vet hva de vil. Og ofte får de det også til.

Tekst: Hans Kristian Gentz

– Det er en myte at ungdom ikke er engasjerte, sier leder i Changemaker, Tale Terjesdatter Hungnes. Siden mai har Changemaker fått hele 600 nye, engasjerte medlemmer. Changemaker er Kirkens Nødhjelps ungdomsbevegelse, og har tyve lokalavdelinger over hele landet.

Store spørsmål

Det er de store, viktige spørsmålene Changemaker vil ha svar på.

– Hvorfor er verden urettferdig? Hvordan kan vi som medmennesker, og som medlemmer av Changemaker gjøre noe

med denne urettferdigheten? Det går faktisk an å gjøre ganske mye, mener Hungnes. Viktige spørsmål kan være sletting av u-landsgjeld, rasisme eller vestens overforbruk.

– Vi er opptatt av å komme med løsninger, først og fremst overfor politikerne og i media, sier Hungnes.

Står sterkt

For å få oppmerksomhet, arrangerer Changemaker store konserter, opprop, demonstrasjoner og samlinger. Selv mener de at Changemaker gjør som navnet sier – forandrer på ting.

– En organisasjon som teller tusenvis av medlemmer står sterkt. Våre medlemmer kommer fra vidt forskjellige steder, og har ulik bakgrunn, men fellesnevneren er et ønske om å komme med alternative løsninger på utfordringene vi som mennesker står overfor. Vi skal ikke bruke albuer, vi skal bruke hodet, mener Hungnes.

Dersom du ønsker mer informasjon om Changemaker, har de en egen side på Internett, med adressen

www.changemaker.no.

På rett vei med ungdomskontrakt

– Ungdomskontrakter fungerer, det er rimelig for samfunnet, og absolutt verdt å bygge videre på, sier Erik Jensen. Han er ansvarlig for ungdomskontrakter i Drammen, en av syv byer som har deltatt i dette prøveprosjektet.

Tekst: Hans Kristian Gentz

Prosjektet med ungdomskontrakt innebærer at ungdom mellom 15 og 18 år som bryter loven og blir tatt av politiet, kan få tilbud om å skrive under en kontrakt. En avtale som innebærer mye ansvar, men som samtidig gir den unge lovbrøyteren en ny sjanse framfor ordinær straffereaksjon. Avtalen skreddersys, og inneholder både juridiske og personlige krav. Brytes kontrakten, er det rett tilbake til ordinær straff.

En god ting

– Først og fremst skal kontrakten inneholde et krav om at ungdommen ikke skal bryte en eneste lov i tidsrommet kontrakten gjelder. Men den kan også romme faktorer man blir enige om sammen med familien eller annet nettverk – alt fra innetider til at

ungdommen ikke skal skulke skole eller trening, forteller Eirik Jensen. Han er ansvarlig for ungdomskontrakter i Drammen, en av syv norske byer som har deltatt.

– Alle vil forebygge ungdomskriminalitet, og jeg er sikker på at ungdomskontrakter er en god måte å gjøre det på, sier Jensen. Han ser ikke på ungdomskontrakter som unnlattelse av straff, men som en mulighet til å tenke seg om en gang til.

Valg og muligheter

Hovedpoenget med en ungdomskontrakt er at ting skal være konkrete, fungere raskt, og gi den unge medbestemmelse i eget liv.

– Jeg tror det er veldig viktig å gi ungdom krav, men også tillit. Få dem til å forstå at de selv gjør valg for eget liv. Samtidig har de støtte fra nettverket rundt seg, sier Jensen. Prosjektleder ved Politihøgskolen i Oslo, Marit Egge uttrykker det slik: – Det er i skjæringspunktet mellom de ulike fagområder og etater at vi får ny erkjennelse og kunnskap. Det er her vi får nye muligheter til å bryte en mulig kriminell løpebane.

Ungdomskontrakten er et ledd i regjeringens Handlingsplan mot barne- og ungdomskriminalitet, og er et samarbeid mellom Justisdepartementet og Barne- og familiedepartementet. Prøveperioden er nå over og ordningen skal evalueres.

Samisk samhold

Siden 1995 har ungdom med samisk bakgrunn hatt en felles plattform for bedre å kunne ivareta sin egen identitet og interesser, og for å bygge ned intoleranse. Davvi Nuorra trengs.

Tekst: Hans Kristian Gentz og Tove Andersen

Foto: Ságat

– Davvi Nuorra er en religiøst og partipolitisk uavhengig ungdomsorganisasjon. Men det betyr ikke at Davvi Nuorra ikke bryr seg om politikk. Landsmøtet i oktober 2003 ble innledet med et seminar om Finnmarksloven og rettigheter.

– Det hører ikke bare til historien at samer blir diskriminert, sier leder for den samiske ungdomsorganisasjonen, Christina Henriksen. 20-åringen har verken reinsdyr eller fargerik festdrakt, da hun møter oss på Oslo sentralbanestasjon. Hun snakker heller ikke samisk, det har hun ikke lært.

Forståelse

– Det er faktisk mange som tror at samer sleper på reinsdyr og at de kun har ett klesplagg. Jeg tuller ikke, sier Christina med et sjarmerende smil. Bak smilet skjuler det seg likevel kamplyst og stolthet nok til å lede 200 medlemmer fram mot økt forståelse og interesse for den samiske kulturen. Hun ønsker å styrke samholdet mellom samisk ungdom, ved å lage møteplasser der de kan utveksle erfaringer, forhåpninger og frustrasjoner. – Jeg vil at mine barn skal ha et naturlig forhold til sin samiske bakgrunn, og bli møtt naturlig av andre. Slik er det ikke i dag, sier hun.

Forandringer

For Christina Henriksen er politikk veien å gå for å få til forandringer. Politikk og media.

– Vi bestemmer ikke hvor politisk engasjerte våre medlemmer skal være, men det er en klar sammenheng mellom den politikk som føres og det liv folk lever, derfor er politikk viktig. I det siste har vi sluppet til i media, og det er veldig nyttig, mener hun. 500 medlemmer er målet. – I starten var vi for få til å få støtte, men nå får vi god økonomisk hjelp, blant annet fra Sametinget og fra Barne- og familiedepartementet.

Nettverk

Davvi Nuorra har medlemmer over hele Norge, og samarbeider tett med søsterorganisasjoner i Sverige, Finland, Russland og Grønland.

Leder Christina Henriksen i Davvi Nuorra ønsker å styrke samholdet mellom samisk ungdom.

– Jeg har fått et enormt stort og flott nettverk, og alle medlemmene våre får nye venner. Viktige venner, mener Christina. For å styrke samholdet mellom medlemmene og for å diskutere saker som angår samisk ungdom, arrangerer Davvi Nuorra blant annet teaterprosjekter, konferanser, kurs om rettigheter og jenteseminarer. Enten i ett av sine åtte norske lokallag, eller som nasjonale eller internasjonale arrangement; ofte i samarbeid med andre.

Start hjemme!

– Vi ønsker å bidra til å sikre barn en best mulig oppvekst. Foreldre som ber om hjelp til den oppgaven er modige, sier nasjonal koordinator for Home-Start Familiekontakten (HSF) Wenche Heimholt Isachsen.

Tekst og foto: Hans Kristian Gentz

Hun mener foreldre som ber noen om hjelp langt fra viser dårlige evner til å mestre foreldrerollen.

– Tvert i mot. Selv om vi har en sterk tradisjon for å skulle klare den oppgaven selv, er det vel nettopp de foreldrene som tør be om assistanse som viser størst selvinnsikt, mener Heimholt Isachsen. Antall familier som ønsker bistand i dagliglivet er økende.

Manglende nettverk

– Det er svært mange foreldre som ikke har noe særlig nettverk rundt seg. De har ingen som kan gi råd og veiledning, eller som kan bistå med dagligdagse oppgaver som er en del av det å være foreldre. I «gamle dager» kunne man be familie-medlemmer, også de som ikke var i umiddelbar familiær nærhet om å trå til i blant. Naboene hadde også gjerne en ledig hjelpende hånd. Slik er det ikke lenger, så vi ønsker å fylle et tomrom. «Vi» er ikke noe offentlig apparat, og fører verken

statistikk eller arkiver. Heimholt Isachsen ønsker at man skal tenke på HSF som en frivillig vokseninnsats man kan lære noe av, og være sammen med når man ønsker.

Råd til selvhjelp

Det første skrittet er det viktigste. HSF skal være et supplement til offentlige hjelpeordninger, aldri istedenfor. I prinsippet er alle småbarnsfamilier inkludert. – Når man tar kontakt med oss stiller vi kun krav om at man må ha minst ett barn under skolealder. HSF består av rundt 450 frivillige personer. Kjemien mellom den frivillige og familien er det viktigste. Dette skal være hjelp til selvhjelp, og det er familien selv som skisserer hva de ønsker veiledning i, sier Heimholt Isachsen.

God erfaring

HSF-kontoret i Drammen har nå 12 medhjelpere, og like mange ventende familier. Behovet for frivillige er alltid til stede.

– HSF driver i samarbeid med Frelsesarmeen og Drammen kommune, og de frivillige bør ha foreldreerfaring, sier koordinator Anne Cathrine Evjan. En frivillig «rådgiver» tilbringer i gjennomsnitt seks måneder med den utvalgte familien, og det er rom for å tilpasse opplegget.

– Alle våre frivillige gjennomgår et 30 timers forberedende kurs, der tillit og omsorg er de viktigste ingrediensene. Man skal ikke være «læremester», men en samarbeidspartner, påpeker Evjan.

Home-Start

Home-Start ble grunnlagt i England i 1973, og finnes i dag i over ti land. I Norge startet HSF 1994, og i 2000 ble det ansatt en landskoordinator.

450 familier har til nå benyttet seg av HSF i Norge, og tallet er økende. Halvparten av brukerne er aleneforeldre, og det er opprettet 16 lokale Home-Start avdelinger, i tillegg til den nasjonale kontakten i Oslo.

Har du lyst til å hjelpe, eller trenger støtte selv?
Ring nasjonal koordinator på telefon 23 19 79 90 eller send en e-post til homestart.norge@powertech.no.
Du finner mer informasjon om Home-Start på www.home-start-norge.no

Vellykket veiledning

Som et tiltak innenfor Barne- og familiedepartementets foreldreveiledningsprogram er det utarbeidet en spesiell variant tilpasset etniske minoriteter. Et program deltakerne oppfatter som svært vellykket og lærerikt. Pilotprosjektet skal nå videreføres.

Tekst og foto: Hilde Bringsli

Hvordan skal du vise barnet at du er glad i det? Hvordan gi ros og anerkjennelse? Hvordan sette grenser på en positiv måte? Gjennom egne eksempler skal foreldre og to veiledere gjennomføre samtaler rundt åtte temaer for godt samspill. Vi kaller programmet et «sensitiviteringsprogram», sier prosjektkoordinator Mona Hannestad og forklarer: – Det er ikke snakk om et kulturelt pådyttet program der foreldre kommer sammen for å få svaret på hva som er god barneoppdragelse. Læringen skjer i en setting der foreldrene møter andre i tilsvarende situasjon, og hvor erfaringer utveksles på lik linje.

Utfyller hverandre

Hver prosjektgruppe ledes av en etnisk og en norsk veileder. Den etniske veilederen leder møtene. Deltakerne kan derfor snakke morsmålet sitt, noe som gjør det lettere å delta, og bidrar til å gi en trygghetsfølelse. Den norske veilederen kan være en lærer, helsesøster eller sosionom, og holder seg mer i bakgrunnen. Han skal understøtte den etniske veilederen i arbeidet og informerer om det norske samfunnet, når det er nødvendig.

– Kombinasjonen etnisk og norsk veileder er veldig positiv. Veilederne utfyller hverandre på en god måte, og mange har uttrykt at de ikke kunne klart det samme alene, sier Hannestad. Hun mener at programmet har bidratt til å bygge bro mellom de etniske foreldrenes tradisjonelle omsorgsverdier, og verdier og rettigheter i det nye hjemlandet.

Høy deltakelse

Oppmøtet og velvilligheten til å delta i programmet har vært stor.

Prosjektet

- Utarbeidet av professor Karsten Hundeide
- ICDP (International Child Development Programmes)
- 47 familier har deltatt. 37 kvinner og 10 menn
- Gruppene har møttes ti ganger, til faste tidspunkt
- Møtene hadde en varighet på 2 timer
- Etter hvert tredje møte møtes veilederne for å diskutere og dele erfaringer med hverandre og prosjektledelsen

Fornøyde med opplegget: Fra venstre: Mahamud, Arab, Hannestad og Korseth.

Ingen av deltakerne har sluttet underveis. Hannestad understreker at programmet har fanget opp foreldre med svært ulik bakgrunn. Flere av dem som har deltatt er analfabeter, og det er et stort spenn i for eksempel norskerdigheter.

Blitt tryggere på meg selv

En av mødrene som har deltatt i programmet er Sadiya Abukar Mahamud fra Somalia. Hun bor på Oppsal og har omsorg for tre barn i alderen 6 – 10 år.

– Jeg har lært mye, og føler at jeg har kommet nærmere mine barn. Gjennom samtalene har jeg blitt mer bevisst morsrollen. Jeg har også lært mye om Norge og norsk kultur. Det har gjort meg tryggere. Kontakten med de andre foreldrene har betydd mye for meg. Noen av dem treffer jeg fortsatt, forteller Mahamud fornøyd.

Veilederrollen

Mahamuds veiledere har vært Mohamed A. Arab, lærer på Oppsal skole og Kate Korseth, oppvekstkonsulent i bydel Østensjø. De er veldig glade for at de fikk delta i foreldreveiledningsprogrammet. Begge synes prosjektet har vært givende, spennende og lærerikt.

– Jeg tror at en av styrkene ved prosjektet er at det foregår på foreldrenes morsmål. Det er lettere å komme inn på vanskelige tema når man snakker samme språk. Jeg kunne kanskje ledet programmet alene, men Korseth har kunnskap jeg ikke har. I tillegg er det nok lettere for meg å rekruttere deltakere som har samme fødeland som meg selv. Vi utfyller hverandre godt, mener Arab.

Kjønns sensitiv budsjettering

Rettferdig fordeling av offentlige ressurser

I år er det andre gangen det legges frem et særskilt vedlegg til statsbudsjettet om kjønns- og likestillingsperspektivet i budsjettet. I fjor var åtte departement representert i vedlegget og i år er nesten alle departementene med. Barne- og familiedepartementet er pådriver og koordinator for arbeidet.

Tekst: Anne Reneflot

– Statsbudsjettet speiler regjeringens politiske prioriteringer. En vurdering av kjønns- og likestillingsperspektivet er med på å fremme en rettferdig og treffsikker bruk av offentlige ressurser, sier barne- og familieminister Laila Dåvøy. Norge har en lang tradisjon for integrering av kjønns- og likestillingsperspektiv på alle fagområder. Når disse erfaringene bringes inn i budsjettarbeidet gjøres likestillingsmålet konkret, og det er lettere å måle virkningen av innsatsen.

Likestillingsloven pålegger offentlige myndigheter en målrettet og planmessig pådriverrolle for likestilling på alle samfunns-

Kvinner og makt i EU

I høst arrangerte det italienske formannskapet i EU en ministerkonferanse i Italia for å diskutere kvinner i maktposisjoner. Sentrale tema for konferansen var behovet for en balansert deltakelse av kvinner og menn i ulike maktfora og erfaringsutveksling som kilde for læring og inspirasjon.

Tekst: Jorun Hjertø

Konferansen samlet likestillingsministre, representanter fra forvaltningen og kvinneorganisasjonene i EUs nye og gamle medlemsland. Et tema som fikk særlig oppmerksomhet var valget til EU-parlamentet i 2004 og situasjonen i de nye medlemslandene. Rapporter over antallet kvinner som velges til de nasjonale parlamentene og lokale beslutningsorganer viser at det er langt frem til likevekt mellom kvinner og menn.

EU-kommisjonen har få virkemidler for å påvirke kvinners

områder. Det betyr at alle departement har et selvstendig ansvar for å fremme likestilling som en integrert del av politikken på sine fagområder. Vedlegget inneholder konkrete eksempler på hvordan de ulike departementene ivaretar kjønnsperspektivet og mål om likestilling i budsjettarbeidet.

Eksempler på områder som vurderes, er verdiskapningsprogrammer i landbrukssektoren, tilskuddsordninger for nærings- og distriktsutvikling, ungdomstiltak i de store byene og helseforebyggende tiltak.

Internasjonalt initiativ

Det norske arbeidet med integrering av kjønns- og likestillingsperspektiv i statsbudsjettet skjer i samspill med en rekke lignende internasjonale initiativ. Et nordisk samarbeidsprosjekt startet opp på nyåret og involverer finansdepartementene og likestillingsmyndighetene i de nordiske landene. Norge er med i Europakommisjonens rådgivende komité for likestilling, som har vedtatt en uttalelse om «gender sensitive budgeting» i EU. Europaparlamentet har også satt dette temaet på dagsorden og arrangerte i januar 2003 en åpen høring. På bakgrunn av høringen har parlamentskomiteen for likestilling og kvinners rettigheter utarbeidet en rapport med anbefalinger til Europakommisjonen og EUs medlemsland. Norge deltar også i en arbeidsgruppe under Europarådet, som utarbeider en rapport om kjønns sensitiv budsjettering i medlemslandene.

andel i politikken. I 1996 ble det vedtatt et kommunike om kvinners deltakelse i besluttede organer på alle samfunnsområder. Siden den gang har det vært gjennomført holdningskapende arbeid, og det er utarbeidet statistikk og analyser. Det finske formannskapet startet i 1999 arbeidet med å utvikle indikatorer for kvinners politiske representasjon. Under det greske formannskapet ble arbeidet for å utvikle indikatorer for kvinners deltakelse i økonomien, noe som nå videreføres. Kommisjonen har også tatt initiativ til opprettelsen av en database over kvinners representasjon i styrende organer i EU. Til tross for disse tiltakene ble det på konferansen gitt uttrykk for frustrasjon over at utviklingen går sakte.

Likestillingsministrene oppfordret de politiske partiene i Europa til å vise politisk vilje og forpliktelse til å styrke kvinne-representasjonen ved kommende valg. De ønsket å inngå frivillige avtaler hvor partiene forplikter seg til at minst 30 prosent av kandidatene på valglistene er kvinner. Selv om det er 31 prosent kvinner i EU-parlamentet i dag, er det mange land som har lavere andel på sine lister.

Likestilling med vikeplikt

«Alle» er for likestilling. I hvert fall så lenge likestillingsidealet ikke kolliderer med andre og mer «tungtveiende» hensyn. - Likestilling blir ofte forvaltet som et felt med vikeplikt, sier professor Hege Skjeie.

Tekst: Sidsel Hjelme

Hege Skjeie mener det er på høy tid å kvitte seg med forestillingen om det norske likestillingsparadiset og den tilhørende merkelappen «verdensmester i likestilling». I Maktutredningens lederskapsundersøkelse (eliteundersøkelsen) har hun kartlagt hvem som befolker topposisjonene på ulike samfunnsområder.

Resultatene er presentert i boka *Menn imellom. Mannsdominans og likestillingspolitikk* som Skjeie har forfattet sammen med Mari Teigen. Sett fra et likestillingssynspunkt er forskernes resultater nedslående: Den gjennomsnittlige mannsdominansen i norske topposisjoner er på 84 prosent, med variasjon fra 90 prosent og mer innenfor næringsliv og jus, til rundt 60-65 prosent i deler av partipolitikk, organisasjoner og kulturliv.

Gode intensjoner

- Likestillingen tilhører feltet for de gode intensjoner som de fleste slutter opp om, men som ofte må vike til fordel for andre politiske prioriteringer, sier Hege Skjeie og viser til eksempler fra flere samfunnsområder.

- Den norske likestillingsloven gjelder på alle områder med ett unntak: indre forhold i trossamfunn. Religiøst begrunnet diskriminering er ikke forbudt etter likestillingsloven. Her har likestillingen måttet vike for religionsfriheten. Partipolitikken er et annet område der forskerne mener organisasjonsfriheten har vunnet på bekostning av likestillingen.

- Under revisjon av likestillingsloven ble all oppmerksomhet rettet mot den skjeve kjønnsfordelingen i næringslivets styre-rom. Det er påfallende hvordan partipolitikken har unndratt seg en parallell debatt om lovregulering. Særlig siden mannsdominansen på Stortinget har vært om lag 65 prosent i mer enn femten år, og mange norske kommunestyre har en kjønnsubalanse som ligner på 1960-tallets.

Lønnsom likestilling?

Et sentralt argument i likestillingsdebatten er at «likestilling lønner seg». Slike argumenter kan fort plassere likestilling på defensiven, mener Mari Teigen.

- For hva om likestilling ikke lønner seg? Hva om kvinner ikke har noe annet og mer å bidra med? Er det da slik at man bør

droppe likestilling? De to forskerne mener det har vært en systematisk forskyvning av fokus i likestillingsdebatten.

- Den rettighetsbaserte argumentasjon for likestilling er kommet i skyggen av en nyttefokuset argumentasjon. Kvotering er viktig, men ikke fordi kvinner representerer andre ting enn menn. Kvotering er viktig fordi det handler om lik rett til lik deltakelse, altså retten til å snakke selv - i stedet for å bli snakket til. Jeg mener det er viktig å fastholde likestillingens rettighetsperspektiver: Rett til selvbestemmelse, frihet fra diskriminering og lik rett til lik deltakelse.

Når rettighetsperspektivet parkeres, blir det større rom for forhandlinger. Og der ser vi at likestillingen ofte får vikeplikt, mens andre rettigheter, som for eksempel religionsfrihet, organisasjonsfrihet og forhandlingsfrihet gis forkjørsrett, sier Hege Skjeie.

(Foto: Scanpix)

Professor Hege Skjeie mener det er langt igjen til det er full likestilling i Norge

Forbrukerrådet – en slagkraftig 50-åring

I et halvt århundre har Forbrukerrådet vært forbrukernes talerør og vaktbikkje. I den samme tidsepoken har konsumet endret seg fra husmorens nøysomme husholdingsinnkjøp til en jungel av ulike varer og tjenester.

Tekst og foto: Vigdis Askjem Dahl

– Spekteret av ulike varer og tjenester er blitt en stor utfordring, sier direktør Erik Lund-Isaksen. Tradisjonelt har Forbrukerrådet rettet seg direkte mot forbrukerne, mens i den senere tid har man satset på påvirkning av næringsliv og politikere, samt å oppdra forbrukerne til et bærekraftig forbruk.

Bruk og kast

– Vi lever i et bruk og kast samfunn og en av våre oppgaver er å bevisstgjøre forbrukerne på at det er en grense for hva kloden vår tåler av produksjon, miljøutslipp og forsøpling. En annen side er vårt forhold til etisk handel, som kjøp av varer produsert ved virksomheter som bryter menneskerettigheter eller driver med økologisk mishandling, som nedhugging av regnskogen, sier Lund-Isaksen.

Å holde seg faglig oppdatert i jungelen av varer og tjenester er blitt en umulighet, selv for Forbrukerrådet. Derfor er de i ferd med å etablere samarbeid med ulike bransjeorganisasjoner for å få kunnskap om viktige fagfelt og for å øve press på mindre seriøse aktører.

– Er Forbrukerrådet et betydelig maktorgan?
– Makt med ærefrykt. Hvis vi slurver i jobben vår, vil det være det samme som å grave sin egen grav. Forbrukerrådet er et frittstående organ hvor seriøsitet og informasjon er våre grep for å unngå useriøse aktører. Antall saksfelt er blitt omfattende, som medisinerprodukter, energi-, bolig- finansierings spørsmål. Alle er svært store fagfelt som krever ressurser og kompetanse.

Fremtidsrettet

Direktøren har kun sittet i sjefsstolen et snaut år. Han ble hentet fra Kriminalomsorgen i Justisdepartementet og har allerede rukket å redusere bemanningen med et betydelig antall årsverk. Nytt er det at 18 fylkeskontorer er redusert til 10 regionkontorer. En endring som er et ledd i å gjøre Forbrukerrådet til en mer slagkraftig jublant, fordi kompetansen blir samlet i større enheter.

– Å arbeide med mennesker og omstille dem til nye metoder og tanker er mitt fagfelt. Alle endringsprosesser tar tid, men organisasjonen har fokus fremover. Vår målsetting er å drive en enda bedre forbrukerpolitikk. I tillegg må jeg innrømme at forbrukerspørsmål er et svært spennende fagfelt, sier Lund-Isaksen.

Erik Lund-Isaksen står stødig i Forbrukerrådets endringsprosess. Nå skal den uavhengige og frittstående organisasjonen bli mer slagkraftig og enda dyktigere i forbrukerspørsmål.

Visste du at...

Forbrukerrådet ble etablert etter et initiativ fra ulike kvinneorganisasjoner. På 50-tallet var kvinnene en sterk og nøysom forbrukergruppe.

Fakta om Forbrukerrådet:

- Etablert av Stortinget i 1953
- Hovedkontor: Forbrukerhuset i Oslo
- Antall årsverk: 120
- Antall regionkontorer: 10
- Antall henvendelser i året: Cirka 150 000
- Direktør: Erik Lund Isaksen
- Styreleder: Bente Haukeland Næss
- Grunnfinansieres av Barne- og Familiedepartementet med 75 millioner kroner

www.forbrukerportalen.no

Nye EU-regler om markedsføring

I sommer la EU fram forslag til direktiv som skal regulere markedsføring i EU/EØS-området. Direktivet ble sendt på høring, og høringsfristen var 7. november. Barne- og familiedepartementet forbereder på bakgrunn av høringsrunden innspill til EFTA-uttalelse for å påvirke direktivforslaget slik at det blir best mulig.

Tekst: Hilde Berg

Foto: Leif Gabrielsen

Reklame spres i stadig større omfang til mange land, for eksempel gjennom Internett. Målet med direktivforslaget er å få på plass felles europeiske regler om markedsføring som både innebærer god forbrukerbeskyttelse og som skal lette handelen over landegrensene. I dag finnes det ulike europeiske regler for markedsføring, noe som kan hindre fri konkurranse og skape barrierer både for forbrukere og næringsdrivende.

Beskyttelse av barn og unge mot kommersielt press er en viktig sak for regjeringen, og ble tatt opp spesielt i høringsnotatet. BFD vil i etterkant av høringsrunden vurdere hvordan dette spørsmålet kan følges opp på norsk og europeisk plan.

Høringsinstansene er stort sett positive til et helhetlig markedsføringsregelverk i EU og EØS-området. Regelverket har store likhetstrekk med den lovgivningen som finnes i Norden, og bygger på en generalklausul som gir mulighet til å gripe inn overfor urimelig praksis som «lurer» forbrukerne til å ta beslutninger de ellers ikke ville tatt. Generalklausulen har vist seg å være et fleksibelt verktøy som fanger opp nye markedsføringsformer, for eksempel reklame via mobiltelefon og e-post.

Det enkelte medlemsland kan etter forslaget ikke vedta strengere regler enn det som følger av direktivet. I tillegg er det et prinsipp om at en næringsdrivende bare trenger å forholde seg til reglene i det landet der bedriften er etablert. Dette innebærer at dersom et postordrefirma er etablert i Italia, vil firmaet i prinsippet kun måtte forholde seg til italienske tilsynsmyndigheter. Disse prinsippene avviker fra tidligere EU-direktiv på forbrukerområdet og det er fra høringsinstansene delte meninger om dette er til gunst eller skade for forbrukere og næringsliv.

Barnevern i tillitskrise

2003 har vært et dårlig år for norsk barnevern. I alle fall i offentlighetens øyne. Og da har året heller ikke vært godt for barnevernet selv.

Tekst: Hilde Haugsgjerd

Foto: Scanpix

Det publikum vil huske er at en ung jente rømte fra barnevernet til kirkeasyl, og at uniformert politi kom på døra til fosterhjemmet på Greåker en grytidlig morgen. Dernest at Svanhild Jensen med bygda i ryggen anket til Høyesterett for å få tilbake omsorgen for sine to barn.

I den første saken gjorde barnevernet det som ofte etterlyses: Det fulgte opp sitt ansvar for en ungdom. Men uniformert politi har ingenting i en barnevernssak å gjøre. Og bare i farlige situasjoner kan det forsvares at politiet brukes til å ta barn eller ungdom med makt ut av et hjem. Offentligheten vet ikke noe om mulige farer i fosterhjemmet på Greåker. Men om faren var stor og politimakt nødvendig, klarte ikke barnevernet sin kommunikasjonsoppgave.

Gir Høyesterett Svanhild Jensen tilbake omsorgen for barna sine, har barnevernet gjort en feilvurdering som vil bli husket lenge. Får barnevernet medhold, sitter TV-seere og avislesere igjen med inntrykket av at barnevernet tar barn fra mødre som har litt lav intelligens og som forelsker seg i feil menn. Og at det ikke betyr noe om mor har familie som vil hjelpe henne med omsorgsoppgaven.

Barnevernet har et tillitsproblem. Det er alvorlig, uavhengig av hvor velbegrunnet tillitskrisen er. Og uavhengig av om mediene har sin del av ansvaret for tillitssvikten. For barnevernet er helt avhengig av publikums tillit. En instans som på statens vegne griper aller lengst inn i folks private sfære, med makt til å splitte foreldre og barn, må ha legitimitet. Ellers vil

barnevernet i lengden bryte sammen. Og det må kommunisere til offentligheten hva slags verdier og normer barnevernet bygger på, og hvilke arbeidsmetoder som brukes. Ellers vil tillitskrisen bare bli større.

Det er vanskelig å hjelpe utsatte barn når de voksne møter barnevernets initiativ og medarbeidere med mistillit og skepsis. Det er så vanskelig at gjennomtrekken er veldig stor blant ansatte i barnevernet i Oslo. I dag står ikke folk med lua i hånda i møtet med noen offentlig instans, men søker advokat-hjelp og tyr til mediene når de mener det blir begått urett mot dem. Også barnevernet kommer i økende grad å få merke at Norge er blitt et rettighetsbasert samfunn.

En slik utvikling kan få triste konsekvenser for utsatte barn. Hvis folk tror at barnevernet ofte gjør gale vurderinger og gjør vondt verre for problembarn, vil de ikke melde fra om omsorgssvikt eller når en ungdom trenger annen hjelp enn den mor og far kan gi. Derfor er det viktigere enn før at barnevernet har et best mulig omdømme i offentligheten.

Tillitsproblemet forsterkes ved at barnevernet er uten ansikt. Det er et anonymt vesen, kapslet inne bak taushetsplikten. Barnevernet har ikke hatt sin utgave av politidirektør Ingelin Killengreen, som med erfaring, myndighet og autoritet stiller i TV-debatter når det blåser rundt politietaten. Her er gjerne barnevernet bare representert ved en tillitsvalgt i de ansattes organisasjon. Fylkesnemndene er uten talspersoner. Slik virker det i alle fall. Og de lokale barnevernsledere framstår som om de helst vil unngå å forsvare og forklare barnevernets handlemåte. Bare en sjelden gang, når «motparten» er svært offensiv og saken har fått mye kritisk omtale i mediene, kommer disse på banen. Men da er det oftest for sent. For det er det første bildet av en hendelse eller en konflikt som fester seg i offentlighetens bevissthet.

Barnevernet skal ikke bryte sin lovpålagte taushetsplikt. Dets avgjørelser bygger ofte på svært private og tabubelagte opplys-

ninger om foreldre og barn. Barnets interesser skal ivaretas, også om foreldrene fritar barnevernet fra taushetsplikten. Det kan lett legge stein til byrden om mor eller far blir «avkledd» overfor offentligheten.

Men taushet gir næring til mistanken om at barnevernet egentlig har en dårlig sak. Er barnevernet trygg på sine oppgaver og sikker i sine vurderinger, kan det offensivt forsvare, og et stykke på vei forklare, hvorfor det handler som det gjør. Saks-gang og formaliteter kan forklares. Og mye kan sies generelt om bakgrunnen for et vedtak, uten å røpe konkrete, personlige opplysninger.

Norsk barnevern gjør sikkert en bedre jobb enn noen gang. De ansatte vet mer om barns behov enn før, også om skadelige konsekvenser av atskillelse fra mor og far. Men det er ujevn kvalitet på barnevernet, som på alle offentlige tjenester og omsorgstilbud. Og det gjøres feil.

Omsorgssvikt og overgrep overfor barn tar i dag former som er vanskelige å vurdere. Psykiske lidelser er blitt mer utbredt. Mette, rene og lydige barn kan ha det vondt hvis mor eller far er psykisk syk eller så opptatt av egen karriere, og ikke ser sitt barns behov og problemer. I slike saker er sjansen for feil-vurderinger større enn den gang omsorgssvikt dreide seg om

bank og juling eller mangel på mat og klær. For vurderingene er i større grad basert på verdier og skjønn, enn når blåmerker på kroppen beviser fysisk mishandling.

Barnevernet kan få stor tillit i befolkningen, selv om det begås feil. Men det forutsetter trygge

ledere, med ansikter og navn, som kommuniserer til offentligheten hvilke verdier barnevernet står for, hva slags vurderinger som gjøres og hvilke arbeidsmetoder som brukes. Og som er ydmyke nok til å innrømme det når det er begått feil eller gjort for dårlig arbeid.

HILDE HAUGSGJERD

Hilde Haugsgjerd (f. 1952) er fra Oslo, og har vært ansvarlig redaktør for Dagsavisen siden januar 2001. Hun har tidligere arbeidet 14 år i Dagbladet, blant annet som leder for Politisk avdeling, og som kommentator. Hilde Haugsgjerd har gitt ut flere bøker, blant annet om Bjugnsaken og om Bredtveit kvinnefengsel.

Arbeidsutvalg skal se nærmere på takstbransjen:

■ Nå skal det bli enklere å få riktig vurdering av boligen

Det har i den siste tiden vært en del oppmerksomhet omkring sprikende takster og feil oppmåling av boligareal. Barne- og familiedepartementet nedsatte derfor i oktober et arbeidsutvalg som skal se nærmere på takstbransjen.

Bakgrunnen er de problemene som forbrukerne møter på boligmarkedet ved fastsettelse av takst. Dette kan være usikkerhet omkring boligens areal, tekniske tilstand og prisvurderingen som gjøres av takstmann eller eiendomsmegler. Arbeidsutvalget skal se nøyer på dette, samtidig som det vil vurdere om det er nødvendig å innføre en lisens- eller autorisasjonsordning for takstbransjen. I dag kan enhver starte takstmannsvirksomhet uten noen form for godkjenning eller krav til faglig kompetanse.

Det er i dag fire takstmannsorganisasjoner, og disse har til dels ulik arbeidsform. Utvalget vil derfor se nærmere på muligheten for å utvikle felles standarder og skjematatur som kan brukes ved all boligtaksering.

Arbeidet vil skal munne ut i en rapport, som skal legges fram innen utgangen av 2004. Konklusjonene kan bli nye retningslinjer for takstbransjen, nye forskrifter eller endringer i lovverket. Utvalget er sammensatt av representanter fra takst- og eiendomsmeglerbransjen, Forbrukerrådet, Kredittilsynet samt Barne- og familiedepartementet, og ledes av Egil Rokhaug (BFD).

■ Nye bidragsregler trådte i kraft 1. oktober

Regelverket innebærer at begge foreldres inntekt, kostnadene ved underhold av felles barn, og graden av samvær mellom samværsforelder og barn påvirker bidraget ved offentlig fastsettelse.

I 22 200 av de rundt 120 000 aktuelle bidragssakene har partene valgt å inngå avtale på egenhånd i forbindelse med overgang til de nye reglene. Disse kommer i tillegg til de ca fem tusen sakene med privat avtale fra før. I rundt 52 000 saker går partene videre med det bidraget de har fra før. For alle disse vil bidragsmottaker i praksis beholde et høyere beløp enn før, siden de nå slipper å betale skatt av bidraget. Bidragspliktig får ikke lenger inntektsfradrag for betalte bidrag og får dermed i praksis høyere utgifter.

I de resterende 45 800 sakene har en eller begge parter forlangt omregning av bidraget og offentlig fastsettelse etter nye regler. I mange av sakene er utslagene moderate, mens det i enkelte tilfeller kan bli merkbart økte eller reduserte bidrag. Dette dempes i noen grad av overgangsbestemmelser, bestemmelser om forskudd, og bortfall av ordningen med refusjon i bidraget for mottakere som også mottar overgangsstønad. – Vi skal følge nøye med på utslagene i bidragsordningen og gjennomføre en bred evaluering, understreker barne- og familieminister Laila Dāvøy. Det gjelder blant annet omfanget av samvær i saker der partene har begjært omregning og offentlig fastsettelse.

Se tallfakta på nettet:

www.trygdeetaten.no, menyvalg «Tall og fakta»

Vi går på nett

Fordi vi ønsker en enda sikrere og enklere distribusjon av Familia, går vi på nett fra og med neste nummer. Dette gir våre abonnenter bedre anledning til å respondere hurtig, og mulighet for økt interaktivitet. Stadig flere får tilgang til, og leser aviser og tidsskrift på Internett. Dette gjelder også våre lesere. Samtidig kommer vi med nytt navn, og flunkende ny layout. Vi skal som tidligere gi ut fire utgaver årlig, men dette er siste gang på papir. Dere vil finne den nye publikasjonen på våre Odin-sider.

Ja takk, jeg vil gjerne ha nyhetsbrevet fra BFD!

Navn:

e-post adresse:

Organisasjon:

Send svarslippen til Informasjonssekretariatet, BFD Pb 8036 Dep, 0030 Oslo **Merk konvolutten «Familia»**